

REUNIREA: DE LA IDEALISM LA PRAGMATISM

*Valeriu DULGHERU, prof.univ.dr.hab.
Universitatea Tehnică a Moldovei*

„Au mai rămas 363 de zile...”
*„Datoria cea mai sfântă a clasei politice este să readucă
Basarabia în frontierele românești”.*
(Prof. Iulian Constantiniu)

Pe 27 martie recent la București la Palatul Parlamentului a avut loc o frumoasă sărbătoare unionistă – serbarea a 99 de ani de la Unirea Basarabiei cu România. În această zi însoțită la direct și la figurat Bucureștiul s-a transformat într-o Mecă a tuturor unioniștilor. Să considerăm că a fost dat startul ReUnirii. Această zi a fost precedată de ample manifestări pronunioniste în întreaga Țară: la Chișinău Marșul Tricolorului a finalizat cu desfășurarea unui mare tricolor în Piața Marii Adunări Naționale, o parte din care a fost adusă la București, pe fundalul căruia a fost realizată în incinta Palatului Parlamentului fotografia de mai sus. În numeroase județe, localități din Țară, în zilele precedente, de asemenea, au avut loc frumoase manifestări frățești. De ex. la Cluj Napoca, închiderea Salonului Internațional de Inventică PRO INVENT 2017 (24.03.2017), a precedat cu o frumoasă serbare a 99 de ani de la Unirea Basarabiei organizată de echipa de cercetători și inventatori de la Universitatea Tehnică a Moldovei. Pe 25 martie Complexul Muzeal „Julian Antonescu” Bacău, cu concursul Asociației „Pro Basarabia și Bucovina” și Asociației Refugiaților din Basarabia, Bucovina de Nord și

Ținutul Herța a organizat conferința culturală „99 de ani de la Unirea Basarabiei cu România”. La Soveja, locul unde a fost culeasă cea mai frumoasă variantă a Baladei Mioriței de către basarabeanul Aleco Ruso, filiala Asociației Pro Basarabia și Bucovina cu o frumoasă denumire „*Basarabia – pământ românesc*” condusă de inimosul profesor, savant și patriot Constanin Macarie, a organizat în ziua de duminică o frumoasă o adevărată serbare a acestui eveniment. La multe universități studenții basarabeni și bucovineni au organizat serbarea evenimentului. Universitatea „*Dunărea de Jos*” din Galați s-a desfășurat o masă rotundă, organizată de Liga Studenților Basarabeni și Bucovineni din Galați. În acea zi mai multe festivități cu genericul ReUnirii au avut loc atât în incinta Palatului Parlamentului cât și în afara lui: De ex. în sectorul 1 (primar D. Tudorache) a avut loc festivalul „*Cântăm cu Basarabia*”. Doar astfel de manifestații de suflet pot topi gheața încă existentă între cele două maluri ale Prutului.

Au mai rămas 363 de zile până va fi lichidată o nedreptate istorică. S-au reunit cele două Germanii pe continentul european. S-au reunit cele două Vietnamuri pe continentul asiatic. Nu pierd speranța spre ReUnire coreenii (în acest sens în Coreea de Sud există un minister al Reîntregirii. De ce nu ar exista și în guvernul României?). A venit momentul ReUnirii „*celor două state românești*”.

Neghiobia Pactului Stalin-Hitler a fost demonstrată pe plan internațional, fiind considerat nul și neadevenit sub aspect juridic, politic dar și moral. Nule și neadevenite sunt și consecințele lui. Basarabia este una din aceste consecințe. Faptul că Rusia cu veșnicile ei interese geopolitice și unele lichele naționale nu doresc acest lucru nu trebuie să ne oprească din acest proces natural. Asta e veșnica duplicitate rusească. La momentul oportun ei ea și-a adunat teritoriile naționale, lășându-se mult, mult prea mult, peste vecinii săi (și astăzi Rusia nu are vecini ci potențiale teritorii de a fi ocupate: de la Georgia a rupt două așchii; de la Ucraina – Crimeea și e pe cale să rupă și Donbasul; de la Republica Moldova – Transnistria; revendică teritorii de la Kazahstan, Estonia, Lituania).

Ei bine, să revenim la frumoasa zi de 27 martie. A fost o primă serbare a acestei importante zile pentru Basarabia de către întreaga Țară după decretarea acestei zile drept Zi Națională. Organizată de Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina, președinte Marian Clenciu, deputatul Constantin Codreanu, președintele Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării ș.a. Au fost prezenți președinți ai celor mai active filiale ale Asociației Pro Basarabia și Bucovina, primari de județe și comune, care pe parcursul anilor au realizat largi activități de apropiere a celor două maluri de Prut, oaspeți din Basarabia și Bucovina. Spre deosebire de alte evenimente

similare precedente în luările de cuvânt au predominat îndemnuri mai mult spre realizarea acestei ReUniri și mai puține declarații frumoase dar sterile. *„Din postura de parlamentar, dar și de președinte de comisie, alături de colegii mei vom insista ca acest proiect să fie reluat. Atunci când vorbim despre ReUnire, ar fi bine să avem și un Minister al Reîntregirii după modelul celui care a existat în Germania. Acest minister trebuie să se ocupe de problematica respectivă, pentru că R. Moldova nu este un stat oarecare, nu este un stat vecin, ci al doilea stat românesc. Este important să spunem că Unirea nu se va întâmpla mâine, Unirea nu este un eveniment, ci un proces. Inclusiv procesul de redobândire a cetățeniei române aduce tot mai aproape ReUnirea”*, a punctat parlamentarul român basarabean Constantin Codreanu, președintele Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării.

Desigur, sunt realist și înțeleg că ReUnirea ar putea fi un proces de lungă durată, dar trebuie să fim pregătiți și pentru surprize care au avut loc în istoria zbuciumată a acestui colț de Țară. Mica Unire de la 1859, nedorită, de marile imperii vecine rus, turc și austroungar, totuși a avut loc după înfrângerea Rusiei în războiul din Crimeea din 1856. Dar și Marea Unire de la 1918 părea imposibilă cu un an înainte. De aceea trebui făcuți pași concreți în diferite domenii în această direcție.

Trebuie să luăm lecții de la istorie. Unirea celor două principate românești, Moldova și Muntenia, la 1859 a fost precedată de unificarea vamelor. Trebuie să menționăm că anul trecut procesul de unificare a vamelor a demarat cu crearea unui punct unic de control vamal la Cahul – Oancea, proces care urmează să continue și la alte puncte vamale, existente între cele *„două state românești”* (de altfel rușinoasă realitate între frați).

Există multiple alte domenii în care ReUnirea poate fi făcută deja. Deja au demarat consultațiile dintre cele două guverne de conectare a Republicii Moldova la rețelele electrice românești. Actualmente Republica Moldova cumpără energie electrică (care se va mai scumpi) din Transnistria prin compania rusească ITERA, controlată de V. Plahotniuc.

Frumosul și extraordinar de necesarul proiect *„Gazoductul Iași-Chișinău”*, care ar deveni o alternativă gazului rusesc, s-a împotmolit la Ungheni. A rămas să fie depus un mic efort pentru a aduce gazul românesc la Chișinău. Mult discutata problemă a tronsonului de cale ferată Ungheni – Chișinău (aprox. 100 de km!) rămâne nerezolvată. Această problemă, care generează mari probleme economice și disconfort pasagerilor, poate fi rezolvată relativ rapid și ieftin.

În domeniul culturii, educației și cercetării de ani buni se întreprind pași concreți pentru integrarea lor. Actualmente integrarea sistemului educației din Republica Moldova cu cel din România a devenit o necesitate acută.

Existența în Republica Moldova doar câte o universitate în diverse domenii (o Universitate Tehnică, o universitate de Medicină, o Universitate Agrară) pe fundalul reducerii numărului potențialilor studenți din cauza problemelor demografice și plecării elevilor la studii în România, va conduce la moartea lor înceată. Un exemplu frumos în acest sens este participarea permanentă (pe parcursul ultimilor 15 ani!) a unicei catedre de Bazele Proiectării Mașinilor din Moldova de la Universitatea tehnică a Moldovei la Seminarul Național de Organe de Mașini din România, două ediții ale căruia au fost organizate la Chișinău. Poate ar fi un bun exemplu Unirea celor două Consilii ale rectorilor de pe ambele maluri ale Prutului. Pot fi găsite multiple alte domenii în care poate fi făcută această ReUnire.